

Povodom učestalih slučajeva “nestajanja” medijskih objava

SPREČITI UVOĐENJE CENZURE U SRBIJI

Biro za društvena istraživanja (BIRODI) zahteva od nadležnih državnih institucija, novinarskih udruženja, ali i civilnog društva da u skladu sa svojim vrednostima i delovanjem/nadležnostima doprinesu sprečavanju uvođenju cenzure u Srbiji. U poslednjih mesec dana u Srbiji su se desila tri slučaja u kojima je nevidljiva moć uticala da se posle ukloni/ukine:

- Pismo novinara Dušana Mašića sa sajta B92 povodom pisanja lista „Kurir“ u slučaju sudbine novca namenjene za lečenje Tijane Ognjanović (28.11.2013): <http://www.mooshema.com/2013/11/28/ovo-je-napisao-dusan-masic-novinarki-kurira-povodom-slucaja-ognjanovic-da-li-se-razumemo-nije-bas-toliko-komplikovano/>
- Teksta o korišćenju službenog vozila od strane ćerke Jorgovanke Tabaković i hakerskih napada na portale koji objavljuju vest (9.12.2013): <http://www.cins.rs/srpski/news/article/hakovan-tekst-istina-ima-rok-trajanja> i <http://www.autonomija.info/021-protekcije-za-cerku-jorgovanke-tabakovic-urfzo.html>
- Emisija „Mentalno razgibanje“ sa Radio B92 zbog „neprikladnih političkih tema“ (prema navodima autora) (26.12.2013.) <http://www.blic.rs/Zabava/Vesti/430265/Mentalno-razgibanje-skinuto-sa-programa-radija-B92>

Biro za društvena istraživanja je u svojim monitorinzima utvrdio da je do prošlogodišnje promene vlasti postojala je latentna cenzura, a to znači da su mediji vršili selekciju objavljivanja medijskih sadržaja u skladu da interesima kako zakupaca reklamnog prostora, tako i državnih organa koji su im davali sredstva za promotivno-reklamne aktivnosti. Rezultat latentne cenzure je dominantno pozitivan način izveštavanja o političkim akterima na vlasti i aktera koji su bliski partijama koje su tada činile vlast. Detaljnije <http://mediamonitor.rs/images/download/mediji-u-izborima-web.pdf> (Mediji u izborima)

Od prošlogodišnje promene vlasti ovaj trend se nije promenio čemu svedoče podaci koji su dobijeni novim monitoringom. Mediji i dalje promovišu i informišu tako da latentna cenzura kao fenomen je opstala, uz prisutnosti (auto)cenzure, odnosno gde se kao cenzori javljaju sami mediji koji nakon ili bez intervencije „nevidljivih“ aktera povlače medijske sadržaje. U istom periodu u tekstovima koji se bave temom korupcije primetan je trend kršenja pretpostavke nevinosti, dok je istraživačko novinarstvo ustuknulo pred senzacionalizom. <http://mediamonitor.rs/index.php/izvestaji/105-drugi-izvestaj-monitoringa-medija-na-temu-korupcije-za-period-septembar-oktobar-2013>

Uspostavljanje ovakve prakse predstavlja opasnost po slobodu medija bez kojih nema uspostavljanja demokratskog društva koje će biti sposobno da kroz proces evropskih integracija završi tranziciju koja će rezultirati demokratskom, a ne autoritarnom političkom sistemom. Zato Biro za društvena istraživanja poziva da se ovom praksom prekine.

Ukoliko je neki medijski sadržaj protivan zakonu, pravno i fizičko lice koje smatra da je tim medijskim sadržajem oštećeno svoje zadovoljenje pravde treba da ostvari u sudskom postupku i/ili obraćanjem Savetu za štampu. U suprotnom, uklanjanje medijskih sadržaja koji nisu suprotivni zakonu, makar to uklanjanje izvršili sami mediji je čin cenzure.

Imajući u vidu da je Srbija u procesu nedovršene tranzicije i da se institucije tek navikavaju na rad u i za demokratski ambijent, imajući u vidu činjenicu da je EU od prioritnog značaja politička i ekonomska stabilnost što se vidi iz insistiranja na rešavanju pitanja pre svega Kosova, ali i borbe protiv korupcije, pozivamo relevantne predstavnike EU da radići ova dva prioriteta ostale prioritete ne stavi u drugi plan, a to znači samo pominjanje njihovog značaja bez insistiranja na primeni. Bez društava medijskih sloboda nije moguće postići političku stabilnost, ali ni ono što je građanima Srbije isto toliko ako ne i bitnije, a to je demokratsko društvo koje počiva na vladavini prava koja štiti njihova prava i interese.

Primena Nove medijske strategija i donošenje novog zakona o medijima uz primenu prepuka iz izveštaja o medijima Saveta za borbu protiv korupcije su koraci koji bi trebalo da promene cenzorski ambijent koji stvara medije koji promovišu i zabavljaju, a ne medije koji pitajui, istražuju i analiziraju.

27.12.2013.